

Motion till riksdagen 2016/17:1717

av **Robert Hannah (L)**

Återvändande terrorister

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återvändande terrorister inte ska beredas förtur till bostäder genom s.k. sociala kontrakt utan att ta ansvar för sina brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner har samma ansvar som staten att motverka våldsbejakande extremism genom bl.a. anmälningsplikt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner som har problem med våldsbejakande extremism är skyldiga att ta fram handlingsplaner för att bekämpa våldsbejakande extremism, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Socialnämnden i Stockholms kommun antog under våren 2015 en strategi mot våldsbejakande extremism. Ansatsen att vilja ta fram en sådan strategi är lovvärd och alla drabbade svenska kommuner bör följa efter. Det finns saker i Stockholms strategi som är bra, till exempel skrivningar om samverkan och utbildning. Det är viktigt att vi tidigt upptäcker personer som är på väg in i radikala miljöer.

Men strategier som i praktiken innebär att individer ska få gå före i sociala köer utan att behöva ta ansvar för sina brott är oerhört provocerande. Strategin som antogs beskrev hur personer som återvänder från strider utomlands ska få hjälp med bostad och försörjning, men anmärkte inget om de brott som dessa personer kan ha begått. Vi kan inte ha positiv särbehandling för jihadister, och vi kan definitivt inte ignorera eller trivialisera deras gärningar.

Alla kommuner har ett ansvar att motverka våldsbejakande extremism. Socialtjänst kan inte bara ha fokus på det sociala och därigenom inte bry sig om vilka handlingar personerna har begått. Självklart är det polisens och rättsväsendets sak att utreda brott. Men det hindrar inte att det finns ett samarbete mellan polis och socialtjänst, eller att socialtjänsten ska agera när misstanke om brott föreligger. Till exempel måste socialtjänsten vid misstanke om att ett barn varit utsatt för brott göra en bedömning om en polisanmälan ska göras. Samma regel måste gälla våldsbejakande extremism.

Sverige har, liksom alla andra medlemmar i världssamfundet, en oavvislig plikt, enligt folkrätten, att förhindra och lagföra dessa brott, oavsett var någonstans de begås. Ingen offentlig tjänsteman – oavsett om de är kommunalt anställda eller statligt anställda – kan se mellan fingrarna. Alla måste hjälpas åt.

Läser man strategins text om det så kallade efterperspektivet noga talar den om två grupper: de som vill lämna en våldsbejakande extremistisk gruppering och de som kommer hem från strider utomlands. Dessa två grupper är inte identiska. I det första fallet finns det en motivation att förändra sitt liv till det bättre. I det andra fallet är detta inte alls säkert, snarare tvärtom.

Personer som vill göra den svåra resan ur en extrem miljö ska få samhällets stöd på vägen. Detta kräver ett helhetsgrepp om personens situation. De måste få träffa personer som har gjort samma resa som de, och deras anhöriga måste få hjälp att stötta dem på vägen. Här kan kommun och stat göra mer än idag. Inte heller här kan man dock bortse från de brott som eventuellt har begåtts. Ånger ger inte immunitet.

Men att säga att personer ska kunna åka iväg och strida utomlands och sedan kunna komma tillbaka och påräkna samhällets stöd, utan att det nödvändigtvis finns en motivation att förändra sitt liv, och utan att man ska behöva sona sina brott, är ett moraliskt haveri och ska inte tillåtas.

Robert Hannah (L)